

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

30.10.2025

VN/1396/2025

VALTIONEUVOSTON ASETUS SALAISISTA TIEDONHANKINTAKEINOISTA PUOLUSTUSVOIMISSA

1. Esityksen tausta ja pääasiallinen sisältö

Laki sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa (89/2025) tulee voimaan 1.12.2025. Laki kumoaa voimassa olevan, samannimisen lain.

Lain 113 §:n 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lain 13 luvussa tarkoitettujen salaisten tiedonhankintakeinojen käytön järjestämisestä ja valvonnasta sekä toimenpiteiden kirjaamisesta ja valvontaa varten annettavista selvityksistä.

Lain 150 §:ssä säädetään Pääesikunnan rikostorjuntatehtävien suojaamisesta. Pykälän 4 momentin mukaan suojaamisen järjestämisestä, suojaamisesta vastaavasta virkamiehestä sekä yhteistyöstä rekisterinpitäjien kanssa annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Lisäksi lain 163 §:ssä säädetään velvollisuudesta laatia pöytäkirja salaisten tiedonhankintakeinojen käyttämisestä (pl. tarkkailu). Säännöksen mukaan muun salaisen tiedonhankintakeinon kuin tarkkailun käytön lopettamisen jälkeen on laadittava ilman aiheetonta viivytystä pöytäkirja. Pykälän 2 momentin mukaan pöytäkirjan sisällöstä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Tämä asetus annetaan edellä mainittujen asetuksenantovaltuuksien nojalla.

Salaisten pakkokeinojen pöytäkirjaamisesta säädetään voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksessa esitutkinnasta, pakkokeinoista ja salaisesta tiedonhankinnasta (122/2014).

2. Yksityiskohtaiset perustelut

1 §. *Salaisen tiedonhankintakeinon kirjaaminen.* Pykälän 1 momentin mukaan sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain (89/2025) 113 §:ssä tarkoitetun salaisen tiedonhankintakeinon käyttöä esittäneen tai siitä päättäneen taikka hänen määräämänsä virkamiehen on salaisen tiedonhankintakeinon käytön lopettamisen jälkeen laadittava pöytäkirja ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään 90 päivän kuluessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 130 §:n 5 momentissa tarkoitettu lyhytaikainen tekninen kuuntelu, 132 §:n 5 momentissa tarkoitettu lyhytaikainen tekninen katselu ja 134 §:n 4 momentissa tarkoitettu tekninen seuranta on kirjattava.

2 §. *Pöytäkirja telekuuntelusta.* Pykälän 1 momentin mukaan telekuuntelusta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun

30.10.2025

VN/1396/2025

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

lain 120 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettussa vaatimuksessa ja päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

- 1) telekuunteluluvan antanut tuomioistuin ja päätöksen antopäivä;
- 2) telekuuntelun alkamis- ja päättymisajankohta kellonajan tarkkuudella;
- 3) mainitun lain 165 §:n 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden aika ja paikka sekä suorittaja;
- 4) mainitun lain 155 §:ssä tarkoitettun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;
- 5) mainitun lain 156 §:ssä tarkoitettun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;
- 6) mainitun lain 162 §:n 1–4 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tekeminen taikka 6 momentissa tarkoitettu lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että mitä 1 momentissa säädetään telekuuntelupöytäkirjasta, noudatetaan myös sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 119 §:ssä tarkoitettuun telekuuntelun sijasta toimitettavaan tietojen hankkimiseen.

3 §. Pöytäkirja televalvonnasta. Pykälässä säädettäisiin, että televalvonnasta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 123 §:n 5 ja 6 momentissa tarkoitettussa vaatimuksessa ja päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

- 1) televalvontaluvan antanut tuomioistuin tai päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;
- 2) televalvonnan alkamis- ja päättymisajankohta kellonajan tarkkuudella;
- 3) mainitun lain 155 §:ssä tarkoitettun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;
- 4) mainitun lain 156 §:ssä tarkoitettun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;
- 5) mainitun lain 162 §:n 1–4 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

4 §. Pöytäkirja tukiasematietojen hankkimisesta. Pykälän mukaan tukiasematietojen hankkimisesta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 125 §:n 3 momentissa tarkoitettussa vaatimuksessa ja päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

- 1) luvan antanut tuomioistuin tai päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;
- 2) toimenpiteen alkamis- ja päättymisajankohta kellonajan tarkkuudella;

30.10.2025

VN/1396/2025

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

3) mainitun lain 155 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

4) mainitun lain 156 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot.

5 §. Pöytäkirja suunnitelmallisesta tarkkailusta. Suunnitelmallisesta tarkkailusta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 127 §:n 3 momentissa tarkoitetussa päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

1) päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;

2) suunnitelmallisen tarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta;

3) mainitun lain 155 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

4) mainitun lain 156 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;

5) mainitun lain 162 §:n 1–4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

6 §. Pöytäkirja peitelystä tiedonhankinnasta. Peitelystä tiedonhankinnasta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 129 §:n 2 momentissa tarkoitetussa päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

1) päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;

2) peitelyn tiedonhankinnan alkamis- ja päättymisajankohta;

3) mainitun lain 155 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;

4) mainitun lain 156 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;

5) toiminnan keskeiset vaiheet;

6) tehtyjen ja käytettyjen harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen sekä valmistettujen ja käytettyjen väärin asiakirjojen laji;

7) mainitun lain 162 §:n 1–4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

7 §. Pöytäkirja teknisestä tarkkailusta. Teknisestä tarkkailusta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 131 §:n 4 momentissa, 133 §:n 4 momentissa, 135 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa vaatimuksissa ja päätöksissä mainittujen seikkojen lisäksi:

30.10.2025

VN/1396/2025

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

- 1) luvan antanut tuomioistuin tai päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;
- 2) teknisen tarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta kellonajan tarkkuudella;
- 3) mainitun lain 155 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;
- 4) mainitun lain 156 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;
- 5) mainitun lain 162 §:n 1–4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen, sen lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

8 §. *Pöytäkirja telesoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta.* Telesoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta on laadittava pöytäkirja, johon on merkittävä:

- 1) telesoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisesta päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä, päätöksen voimassaoloaika ja päätöksen mahdolliset muut ehdot;
- 2) teleosoite tai telepäätelaitte, johon toimenpide on kohdistettu;
- 3) estettävänä, paljastettavana tai selvitettävänä oleva rikos;
- 4) telesoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimista johtava ja valvova virkamies;
- 5) telesoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisen alkamis- ja päättymisajankohta.

9 §. *Peitetoiminnan järjestäminen.* Pykälässä annettaisiin tarkemmat säännökset peitetoiminnan järjestämisestä. Pykälän 1 momentin mukaan Peitetoiminnan Puolustusvoimissa toteuttaa Pääesikunta.

Pykälän 2 momentin mukaan Pääesikunnan tiedustelupäällikkö määrää peitetoiminnan toteuttamisesta vastaavan Pääesikunnan rikostorjuntatehtävään määrätyn salaisten tiedonhankintakeinojen käyttöön erityisesti perehtyneen sotilaslakimiehen tai muun virkamiehen.

Pykälän 3 momentin mukaan peitetoimintaa suorittamaan voidaan määrätä vain puolustusministeriön hyväksymän koulutuksen suorittanut Pääesikunnan rikostorjuntatehtävään määrätty salaisten tiedonhankintakeinojen käyttöön erityisesti perehtynyt virkamies, joka on tehtävään vapaaehtoinen, henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopiva ja jolla on tehtävän edellyttämä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 93 §:ssä tarkoitetun rikostorjuntatehtävän tuntemus.

10 §. *Pöytäkirja peitetoiminnasta.* Pykälän 1 momentin mukaan peitetoiminnan toteuttamisesta vastanneen virkamiehen on laadittava peitetoiminnan toteuttamisesta pöytäkirja peitetoiminnan lopettamisen jälkeen ilman aiheetonta viivytystä.

30.10.2025

VN/1396/2025

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että peitetoiminnasta laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 142 §:ssä tarkoitetussa esityksessä ja suunnitelmassa sekä 143 §:n 3 momentissa tarkoitetussa päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

- 1) peitetoimintapäätöksen tekijä ja päätöksen antopäivä;
- 2) toiminnan alkamis- ja päättymisajankohta;
- 3) mainitun lain 155 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaneen virkamiehen tarvittavat tunnistetiedot sekä tiedot tallenteiden ja asiakirjojen tai niissä olevien tietojen hävittämisestä ja niiden säilyttämisestä;
- 4) mainitun lain 156 §:ssä tarkoitetun tutkimisen suorittaneen virkamiehen, asiantuntijan tai muun henkilön tarvittavat tunnistetiedot;
- 5) toiminnan keskeiset vaiheet ja mahdollinen peitetoiminnan laajentaminen;
- 6) asunnossa tapahtunut peitetoiminta;
- 7) tehtyjen ja käytettyjen harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen sekä valmistettujen ja käytettyjen väärrien asiakirjojen laji;
- 8) toimenpiteen esittäjän tai hänen määräämänsä virkamiehen arvio toiminnan merkityksellisyydestä;
- 9) ratkaisu peitetoiminnan edellytyksistä;
- 10) rikosentekokiellon toteutuminen;
- 11) mainitun lain 162 §:n 1–4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen taikka 6 momentissa tarkoitettu lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

11 §. Tietolähdetoiminnan järjestäminen. Pykälän 1 momentin mukaan tietolähdetoiminnan toteuttamisesta vastaava sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 93 §:ssä tarkoitettua rikostorjuntatehtävää hoitava virkamies tekee päätöksen tietolähteen hyväksymisestä.

Pykälän 2 momentin mukaan Pääesikunnan tietolähteeksi hyväksyty henkilö on rekisteröitävä Puolustusvoimien henkilörekisteriin. Rekisteröiminen on tehtävä siten, ettei se vaaranna tietolähteen henkilöllisyyden salassa pysymistä. Tietolähteen rekisteröinnistä päättää 1 momentissa tarkoitettu virkamies.

Rekisteröinti tehtäisiin Puolustusvoimien turvallisuustietorekisteriin henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain 16 §:n 1 momentin 16 kohdan nojalla.

12 §. Tietolähdetoiminnan kirjaaminen. Pykälässä säädettäisiin tarkemmin siitä, mitä tietojen tietolähdetoiminnasta on kirjattava. Tietolähdetoiminnasta on kirjattava:

- 1) osapuolten tunnistetiedot;
- 2) kertomuksen pääasiallinen sisältö;

30.10.2025

VN/1396/2025

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

- 3) yhteydenpidon ajankohta;
- 4) yhteydenottotapa;
- 5) palkkion tai korvauksen maksu tietolähteelle.

13 §. *Pöytäkirja tietolähteen ohjatusta käytöstä.* Tietolähteen ohjatusta käytöstä laadittavaan pöytäkirjaan on merkittävä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 149 §:n 3 momentissa tarkoitettussa päätöksessä mainittujen seikkojen lisäksi:

- 1) tietolähteen ohjattua käyttöä koskevan päätöksen tehnyt virkamies ja päätöksen antopäivä;
- 2) toiminnan keskeiset vaiheet;
- 3) toiminnan alkamis- ja päättymisajankohta;
- 4) palkkion tai korvauksen maksu tietolähteelle;
- 5) ohjatusta tietolähdetoiminnasta vastanneen virkamiehen arvio toiminnan merkityksellisyydestä;
- 6) mainitun lain 162 §:n 1–4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen taikka 6 momentissa tarkoitettu lykkääminen tai syy ilmoituksen tekemättä jättämiseen.

14 §. *Tietolähteelle maksettavasta palkkiosta tai korvauksesta päättäminen.* Pykälässä säädetäisiin, että tietolähteelle maksettavasta palkkiosta tai korvauksesta päättää tietolähdetoiminnan toteuttamisesta vastaavan virkamiehen esimies.

15 §. *Tiedonhankinnan suojaamisen järjestäminen.* Pykälän mukaan Pääesikunnan päällikkö määrää sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 88 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin liittyvästä ja Pääesikunnan tiedustelupäällikkö mainitun lain 93 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin liittyvästä harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen ja väärin asiakirjojen käyttämisestä vastaavan Pääesikunnan rikostorjuntatehtävään määrätyn salaiseen tiedonhankintaan erityisesti perehtyneen sotilaslakimiehen tai muun virkamiehen.

16 §. *Harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen tekemisen ja oikaisemisen yksityiskohtaisista menettelytavoista sopiminen.* Pääesikunta sopii sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 150 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rekisterien rekisterinpitäjien kanssa harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen tekemisen sekä niiden oikaisemisen yksityiskohtaisista menettelytavoista.

17 §. *Salaisista tiedonhankintakeinoista laadittavat selvitykset.* Pykälän 1 momentin mukaan Pääesikunnan on laadittava vuosittain selvitys sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 13 luvussa tarkoitettujen salaisten tiedonhankintakeinojen ja niiden suojaamisen käytöstä ja valvonnasta. Selvitys on toimitettava puolustusministeriölle.

Pykälän 2 momentin mukaan puolustusministeriön on toimitettava salaisten tiedonhankintakeinojen ja niiden suojaamisen käytöstä ja valvonnasta kertomukset eduskunnan oikeusasiamiehelle vuosittain maaliskuun 15 päivään mennessä.

Pykälän 3 momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitetuissa selvityksissä on mainittava tiedonhankintamenetelmittäin:

30.10.2025

VN/1396/2025

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

- 1) salaisia tiedonhankintakeinoja koskevien päätösten lukumäärä;
- 2) salaisia tiedonhankintakeinoja koskevien päätösten perusteina olleet rikokset;
- 3) salaisen tiedonhankintakeinon kohteeksi joutuneiden henkilöiden lukumäärä;
- 4) asunnossa tapahtunut peitetoiminta;
- 5) tietolähteen rekisteröintiä koskevien päätösten lukumäärä;
- 6) arvio toiminnan merkityksellisyydestä;
- 7) salaisen tiedonhankintakeinon käytöstä ilmoittaminen;
- 8) kuuntelukieltojen alainen kuuntelu;
- 9) ylimääräisen tiedon käyttäminen;
- 10) toiminnan yhteydessä havaitut ongelmat, kehittämistarpeet ja muut merkittävät seikat.

Pykälän 4 momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitetuissa selvityksissä on myös mainittava harhauttavien tai peiteltyjen rekisterimerkintöjen ja väärin asiakirjojen määrä ja laji tiedonhankintamenetelmittäin.

18 §. *Salaisen tiedonhankinnan seuranta.* Pykälä sisältäisi informatiivisen viittauksen ja sen mukaan salaisen tiedonhankinnan seurannasta säädetään esitutkinnasta, pakkokeinoista ja salaisesta tiedonhankinnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (122/2014).

19 §. *Voimaantulo.* Pykälä sisältäisi voimaantulosäännöksen.

3. Ehdotuksen vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia tai muita viranomaisvaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu puolustusministeriössä virkatyönä yhteistyössä Pääesikunnan oikeudellisen osaston kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunto kaikilta ministeriöiltä, Pääesikunnalta, Poliisihallitukselta, Suojelupoliisilta sekä Rajavartiolaitokselta. Saaduissa lausunnoissa ei esitetty huomioita, jotka olisivat edellyttäneet muutostarpeita asetusehdotukseen.

Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

5. Voimaantulo

30.10.2025

VN/1396/2025

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.12.2025.